

F. 82
1915

აშუაპირი ააფთვასი

გამლის ყველ-კვირულად, წლიური ხელის-მოწერა ა- მიღება. სამი თეთი ღრს 1 მან., ერთი თეთი 40 კ. ფულის მაგი
რალ-ფოსტის მარტები გამოგზავნება. ვიხივთ კარგაპონდენტებს მოგაწოდან ყოველ კუთხიდან სწორი ცნობები დღეებდელ, ქირ
ვარაზზე. ადრესი თიფლის, ტიპოგრაფი „შრომა“, თეოფილ ბოლკვალსე.

მოღუბის განვითარება საქართველოში.

F643

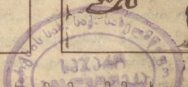
ესტანდელ ბარბშას

რა ლამაზთ ვიხდებოდა
თუნი ქისერი და ყელი.
ხელში გეჭირა ღიირა,
ძველი დროისა საკაიი.

ოდნავ გიჩნდა ბროლიეთია
თეთრი ქისერი და ყელი.
კარტესისა მაგიერათ
წილს გიმშვივნბდა სატყელი.

დროება გამოიკვალა:
ველარ გნახე დაიროთა.
ქუხა-ქუხა დადიოდი
კარტეტი და ყველითა...

ჩაღმა მოღამ მოგვალა
ჩიხტი-წოპი და სარტყელი...
მარეგ ტანზე მთლათ გაიძიე,
ბარიშნაუან, რალს ელი?

შრომის შვილს.

„შრომის შვილსა, ტანჯულთ-მოძმე ყველგან თქვენებრ კენესის, გინავს... მისთვის თქვენი იღვალოც... არ მომკვდარა, მხოლოდ სძინავს.“

— „დამავბათო“ ნურგინ ჩხავის, ვინ უძღერა „სულთათანა“ დროთა ბრუნვით წაივლირბა და ეს სიკვდილს ნიშნავს განა?

თქვენ, მერცხალნო ვაზაფხულის, უკიკეთე ახალ პანგებს; ზოგის კრულვა და გაღდება ვერას აფენებს „ლიხუნჩანგებს“*)

რა ვუყოთ, თუ ზოგნი გწინობთ, გამცნოთ თუ-სი „აღსარება“, გოლოგოთზე მიმავალმა ვეღარ შესძლოა ჯგრის ტარება?..

მაგრამ თქვენებრ ბედში მოყვას გამტებთ მხოლოდ, არ აკლდება, (ასეთია თვით ბუნებაც ათას თობს და ერთი კვდება)..

მაშ დაპაიროთ! გამოსკეუეთ, ჯაჭვი ჩაგრულთ შემავრთი, — მოუხსეთო მაგრათ ნიჩბებს და გიმედლისთ მაშინ ღმერთი... —

— გახსოვთ? ასე ვაღმოსძახა, მენაყევებს ღმერთმა ზუკოთ? თქვენც იშრომეთ და აღსდგება „ლიხუნჩანგთა“ მცქეა-მკეპრეთით“ ს — და..

დარდანელის ბრძალი

ფურცელში წავედი პურის საყიდლად. „სულ გაიყიდაო, მითხრეს, საღამოთი მოდიო“. მიველ საღამოთი, „პური კი გახლავსო, — მითხრეს, მაგრამ ერთი ორად იყიდება „რათაჲ — იმიტომ, რომ ოსმალეთს დარდანელი ჩაუეცნია და პური აღარ მოდის...“ შერე ნიხრა?*

თუ, ბატონო, რა დროს ნიხრია? აი, თუ დარდანელს აიღებენ, მაშინ... მაშინ ნიხრზე უფრო იაფად ვაყიდოთ პურს.

შერი რა გზა იყო: ერთი ორ ფასად ვიყიდე პური როგორც გიჭირდეს, ეს ვიღირდესო. ნათქვამია.

წაველი ყასბთან ხორცის საყიდლად. აქაც ის ამბავია — „ხორცი გაძირდაო“. „რათა?“. — „ოსმალთმ დარდანელი ჩაეცა და იმიტამაო“.

— კარგი და ბატონანი, მაგრამ უქვილი შავი ზღვით მოდის და დარდანელს კავშირი აქვს ზღვასთან, ეს საქონელი რაღა ეშმაკმა გააძვირა?*

— „რა ვიცი, ბატონო, ჩვენც ძვირად ვყიდულობთ. ყველანი ასე ამბობენ, დარდანელი ჩაეცილიაო. ჩვენ რა ვცნათ?*

როგორც იყო, ვიშოვნე პური, ხორცი, ღობობი, ღვინო და სადილს ვიხსობდით. შემოვიდა მგზობელი.

— კი კაცი სუფრაზეო .. მობძანდით.

უკაცრაგად, არ მეგონა, რომ ასე გვიან სადილობთ.

— დაბძანდით. რაც ღმერთს მოუცია .. ღვინო მიირთვით... —

— გამაღობთ. უკაცრაგად.

— რა ბრძანებაა!.. ჩვენ ხომ ნემსები არა ვართ. ამბობენ, ლუკმა პური უჭირთო. .

მადლობა ღმერთს. ჯერ-ჯერობით სული გვეღვია ..

ერთი ეს მიბრძანეთ .. ვაზებებს კითხულობთ, გეკოვინებთ .. ეს დარდანელია თუ რაღაც დარღვებულა, რა არის, რომ ყველაფრის სიძვირეს დარდანელის დაკეტვის აბრალლებენ.

— დარდანელი სრუტეა... —

— სრუტე რაღაა?

— აი, ჩემო ბატონო, რუქას გიჩვენებთ ეს ხმელთა შუა ზღვა ვახსობ. ეს კიდევ ღმინარეს რომ გავს, სრუტეა. სწორედ ეს არის დარდანელი. ორივე ნაპირი ხმელეთისა ოსმალთს გამაგრებული აქვს. ნაპირებზე ზარბაზნები უწყვია. შიგ სრუტეში კიდევ ნაღობმა ჩაწყობილი

თუ ვინცობაა მტრის გემი შეწინა და სრუტეში, ზარბაზნებს დაუშენენ, ნაღობებს აფეთქებენ და მტრის გემებს დაღუპავენ.

— ეხლა მესმის... მე კი, წარმოიდგინეთ, დარდანელი ცხე მეგონა, ისეთი, როგორც არდავანია, ან ყარსი.

— დარდანელის ნაპირებზე რამდენიმე ცხე-სიმაგრეა. ასე რომ დარდანელის აქება უფრო ძნელია, ვიდრე ყარსისა ან არდავანისა.

— ახა ყველა კარგი, მაგრამ ერთი ესეც მიბძანეთ; სად დარდანელი და სად ჩვენი ვაჭრები? იმ ოხერ დარდანელზე ხომ არც პური მოდის, არც ხორცი, არც ღვინო და არც მწვანელი. რა უბედურობაა, რომ ყველაფერი მანასისხლად იყიდება, რად გააძვირეს ყველაფერი?

— აბა რა მოგახსენოთ? მეც ძლიერ მივიკრს, მაგრამ რას იხამ? დარღუბალა და დარღუბანა ჩვენ ვაჭრებს. .

ქეშაკის ფეხი.

სიკვდილ-სისო-ცხლის გაასი

სიკვდილი შეხედა სიკაცსულს.

ოჰ, გამარჯობა შენო; წელში რომ ავრე მოხრილბარ ხომ არ შეგებია სენიო.

ვაფთივრებულბარ როგორღაც, დაგბღრეჯია სახეო; ნეტავი ავრე მოწყენით მე შენ არ დამენახეო.

სიკაცსულემ უთხრა: არ მჯერა შე ეს სიტყვება შენგანა; განა შენ თვითა ან ვერ ხედავ რომ იღუპება ქვეყანა? ვერ გატყობ ჩემი ტანჯვითა რომ გული ავრე გეტყინა; ნეტავ სიკაცსუკვ ასეთი შენ კი არ გამოგჩინა.

*) ასე ეძახიან ზოგ ადგილას მუშებრე ნეპარსტენე მიმდინარებობს.

დადხარ ცელ-მოამბოლო
და არვის ავღებ არაღა;
ხოცაე ხალხს უანგარიზოდ,
სისხლსა აყენებ ღვარადა.
მიკვირს თუ რისთვის ვერ გაძლა
ეგ შენი უკუი უშირო;
ნეტაე შემემლოს მამა შენს კუჭს
ნოში პირი ამოუკირო.
როდის იქნება, რომ დასცხრე,
შვა გადაგიტყდეს ეგ ცელი;
ხომ ხედავ ძაძით იმისვის
ქალაქი, დაბა, სოფელი?

სიკვილიმა უთხრა: — დობილო,
მე ასეთი მაქვს წესიო;
მე მხოლოდ მაშინ ვიციანი,
როდესაც შენა კენესიო.
მე აგრე მინდა, მაშ რა ვქნა
რომ ჰამისა მაქვს მაღაო,
რამდენს მეტა ვეპამ, მით უფრო,
მეტე მინდება ქაღაო.

აღღგომა არის ჩემთვისა
ოში და ბრძოლის ველიო;
ეხლა მაქვს ღბრა რომ გავძლე და
სისხლით ჩავიტკბო ყელიო.
მე არ მაწუხებს ქვეყნისა
კენესა და ვასაჰირო
და ძაძით მოსილ სოფელოზე
არ ვდარღობ, არა ვცტირიო.
მე მიყვარს ღამე, სიბნელე
და ღრუბლიანი დარეო;
(შავით მოსილი ქაღლები
ოხ, რა ღამაში არიო!)
ნეტაევი მთელი ქვეყანა
ბრძოლაში ვაახვიოა,
რომ მეტი სისხლი დანთხეს
და მით ჩავიტკბო ყიოა

აეი ხარ, აევი, სიკვილილო,
ნაშობოა ჯოჯოხეთისა,
რომ არა გემის ტირილი,
კენესა-ვაება ერისა,
არ იცი ცოდვა, არც მადლი,
მუდამ სიკვილილსა მღერია
და ხალხის შესამუსრადა
შენც ცელი მოგიღერია.
შავო, უპირო სიკვილილო,
ულომობელი და ტილიო,
ნეტაე შემემლოს დაგახჩოა,
მოგსპო და გავგატიალო.

გადიხარხარა სიკვილიომა, —
ვერ შემაშინებ, ვერაო;
შენ აეი ნახე თამაში,
ჩემი ღხენა და მღერაო.
რა გინდა ჩემგან, სიკუცხლევ,
რაო გსურს მოსპობა ჩემიო?
მე ჩემსას ვმევიბი — ვაკეთებ,
შენც ვაკეთებ შენოა.
მე მხოლოდ ეხლა ავლესე
ეგ ჩემი მაკარი ცელიო;
ხალხის მასურად გულ და გულ
ჯერ არ მიხიახა ხელიო.
როცა დადგება ზაფხული,
მაშინ მიუტრე შენაო;
ისეთსა ცეკხლსა დავანებ,
რომ ვერც კი ასწერს ენაო.
მე ასე მინდა, ასე მსურს, —
შენი არ მეშინიაო.
მაშ აბა თვალებს დავითხრი
თუ კი არ დაგვილია?!?

გ. ლაღოშვილი.

უჩინ-მაჩინის ნიკეთები

I.

პალტო.

დალაღული მოვედი სამსახურიდამ
სახლში. შშიან, შშიან — ისე, რომ
ძაღლის ყეფა არ მესმის!..

— გოგო, მატრონავ, სად არის
ქალბატონი?!

— ქალბატონი ღვინისთვის გიახ-
ლოთ.

ჰო, ეგ კარგია, მაგრამ რომ
შშიან, რა იყო? ვაშალე სუფრა და
ქალბატონი მოგვისწრობს...

მატრონამ სუფრის გაშლა დაიწ-
ყო. ზარის რეკა მოსმა

— გაულე მატრონა კარები. უე-
ჭველია, ქალბატონი იქნება.

კარი გაუღო.

ღმერთო ჩემო! რასა ვხედავ?! ჩე-
მი მეგობარი აულაყულაძემ შემოვიდა.
თხელ სარივით კაცი უზარ-მაზარ
მსუქან კაცად მჭევნა.

— კაცო, რა დაგმართია? გასუ-
ქებულხარ თუ დასიებულხარ? ნუ თუ
გუშინდლარ აქეთ ეგრე გასუქდი!..

— მოიცა, მოიცა — ხენწვით მიპასუ-
ხა ამაზნავმა.

— გაიხედე, #გოროდოვი... ხანი
არ მოსანს?

გაიხედე ფანჯარიდამ, არაინ იყო.
— რას ამბობ, კაცო, აქ არც ვა-
რადავიდა და არც პრისტივი.

— შენ ეგრე გგონია, შენ ეგრე
გგონია... სულ ფებს და ფებს შო-
დღედა... ჩაკეტე, თუ ღმერთი გწამს,
კარი!..

— რა იყო, კაცო, არ იტყვი? რა-
შია საქმე?

მანც გაიხედა ფანჯარიდამ და
რომ დაღწუნდა — არაინ იყო, თა-
ვისუფლათ ამოისუნთქა და სთქვა:

— აი ძიოა, გვიმანკლებმა რაღე-
ში ჩავგადღეს. ექვსი წითელი თუმ-
ნინი ამაშულია სენაინემ ამ პალტო-
ში. ვადიწო პალტოს ორივე კალ-
თები და რასა ვხედავ? თითო გვერდ-
ზედ ოთხ ოთხი ვიბე იყო დაკერე-
ბული და შვიგ რვა ღვინით საგსე
ბოთლები ჩაქწუა.

დაიწყე სამწილი ხარხარი!..

— შენ იცინე, მაგრამ რამდენი
ჭირის ოფლი მესხმოდა ვიდრე აქ
მოვედი. რამდენ მისახვევ-მოსახვევ
ქუჩებში ვიძირობივალე ვიდრე აქ მო-
ვედი!..

II.

მუფტა

ბეკრი ვიციანთ. მოუხსენით ქინ-
ძით შეკაშულ ამოზვილდ ღობიოს
მე და ჩემი მეგობარი და მშვენიერად
შევეტყვიდით. ზედაც წითელ კახურს
ვაყლოვდით.

მოისმა ზარის რეკა.

— ოჰ, მადლობა ღმერთს... უე-
ჭველია, ჩემი ცოლი იქნება! გოგო,
მატრონავ, ვააღე კარები!..

გაიღო კარები. ღმერთო ჩემო,
რასა ვხედავ!.. ხეთიქში გაცურებუ-
ლი შემოვიდა ჩემი ცოლი ქაქანით
და ქმენით.

— რა იყო, ქალო, რა ამბავია.

რაზედ დაღლილ ხარ?

— მომიცადეთ, მომიცადეთ. ერთი
თავისუფლად ამოვისუნთქო!..

— რა ამბავია, არ იტყვი?

— ეხლავ, ეხლავ... და სტოლზედ
დასდო გვებერთელი გაბერილი მუთ-

ტა, რომელსაც სიგეძე არ არზნამდე ჰქონდა და სიგანე არზნანხევარი.

— ეგ რა არის, შენ ხომ მუფტა არა გქონდა, ვისი რა არის?

— ოჰ, ჩემო ნიკუში, რომ იცოდე რა წვალემა გამოვიყარე. სადაც მივედი ღვინისთვის, ყველამ მითხრა ან განიარი პალტო უნდა გეცოთ, ან დიდი ჯიბეები უნდა გქონდეთ, რომ ღვინო გაგატანათო, მეც ბევრი ფიქრის შემდეგ ვარჩიე—იქვე მალაზიაში შევიდე, ვიყიდე ეს მუფტა (18 მანეთი გადამხადვერნეს) შიგ თავისუფლათ მოვთავსე ექვსი მოთლი ღვინო, შიშით და კანკალით ძლივს სახლამდე მოვახწიე.

— ქალო და... ღვინის გულთვის თვრამეტ მანეთს როგორ აძლევდი?

— მაშ რა მექნა? შენ რომ უღვიწხთ პურს არა სჯამ?

კვლე სიცილი, კვლავ ხარხარო... თან სამი თითით ვისროდით პირში გემრიელ ღვინოს ლუქებს.

ოჰ, ეს გერმანელები, ოჰ, ეს გერმანელები!..

თითქოს მიწას და ცასაც შთანთქმას ემუქრებოდა. ვით დამწყვედული მხეცი კიდევბოდა...

მისი ქაფი და შხეფი ცის კამარას სწვდებოდა... მაგრამ მძიმე ხმაოდებს ადვილად ვერა სძრავდა, და მხოლოდ წვირთ ნაეჭურჯღმებს ამხსერევდა და ჰლევდა...

III

მომაგონდა ცხოვრება, უნდობი, უღობიერი, და ღატაკთა ოჯახი მწარე ბედის მგომობი, სახარტილი ღრო-ტამი სასტიკი და ამბობი, ცხოვრებით დამხსერეული ღარიბ-ღატაკთა ქობი, და ცივად გამოგშორდი მლეღვარე ზღვის მკაცრ რისხვას, კვლად ბრძოლით მიემართე ისევე ცხოვრების ზღვას!..

ნოშრევანიძე.

In-man.

ორ ზღვას შუა.

ზღვის ლეღვას გავსტყვიროდი წარედ ჩაფიქრებული, ცულს კეწნად მხვთია თლად სედათა კრებულო. გოჯოხეთად მიმანდა ს ქვეყანა და ზეცა, ფიქრობდი ჩემი სული შმაკისთვის მიმეცა.

მაგრამ ვერ ვლაღობდი აქრისტიანო მცნებას, ასტიკ ბრძოლას უწვევი ასიკვილილი ოცნებას...

გრძნობდი ჩემი პატრონი არტო მე არ ვიყავი, ომ სხვასაც ეკუთვნოდა კოდელი ჩემი თავი...

მ მიზნით ზღვის ტალღებს მ მასში თავ განწირვას ვეილად ვერ ვებედადი...

II

ზღვა ღელავდა, შფოთავდა, ატარებდა...

მესტკირული

აჰა ელია, მელია, ამიტყდა საღერღელია მოვმართე გუდა-ქამანჩა, სტიგირსა წავივლე ხელია. კარ და კარ უნდა ვიარო, სხვა გზით ცხოვრება ძნელია —

აღარც ღვინო მაქვს, არც პური, ქანქარიც შემომიგლია.

მაგრამ, ვის უნდა მივადგე რომ არ მომეტუნო წელია! ქვეყანა ჩარჩით გიმსო, გამარაღდა ტურა-მელია, მეტყვიან: წადი, მომშორდი, საქმე თუ შემოგელია, ამომიშლმა თუ შეგაწუხა—

მოაგვეცოლა ყველა უფრო ადვილად გახდები თავისუფალი მცველია, შენისთანების წამლი მხოლოდ-და ბრძოლის ევლია. (პოი, დასწყველოს ეშმაკა მაგისტანაის შიქმელია).

ცული ღრო-ხანა დავედიგა, ყოველგან ვასაქრია! მპირით აივსო ქვეყანა, ცოცხლებს მოვდეგა ჭირია. დემოკრატია, შონარქისტია დღეს ყველა ვადირია გაიძახიან: — სხვა საქმე არ გვინდა, ბრძოლა გვჭირია! გუშინ სისხლის ღვრის მძრახველნი ეხლა მებრძოლი გმირია!..

(ვინცა ეგ საქმე შეაქოს მას გაუშავდეს პირია). ომ გერმანიის ამაბი მართალაც რომ ვასაკვირია! შეიღესა ხელმწივეს სწადია — გამოუთხარონ ძირია, მაგრამ ისევე დგას მაგრათა, როგორც ქედი და კრია!.. (ისე მოვდივარ ბრახუნდა, ღამის გაეტეხო სტიგირია).

მათრახოსანი

მითვარეს

ქვეყნის მნათო, ღამის უფსკრულს, ნესტარი ჰკარ, გათრევი დ მიღმოს ძაით მოსლს, უხვად შუქი დაფრქვიე.

შეიქერი ღამაზ ბაღნარს, ვარს საკინძი გაუხეი დ ნაზ ყვავილს სპეტაკე გრძნობით ჩაჰკოცნიე და ჩახევიე.

მაგრამ ბუღბუღს ნუ დააფრთხობ, იარის მიჯნურს, ტურათა თრინილოს,

მის ტკბელ ჰანგებს ნუ მოაკლებ
პირ-მეინარა ბიბინა ველს.

გარიგრავის მახარობელს
ვაუნათე გზა შეაბნელი,
რომ სამყაროს ჩამინებულს,
უგალობს ჰიმნი მწველი.

რომ ამ ჰიმნით მაშვრალთ ვერას
საიმედოთ მიუღწეროს
და ქვეყანა ნისლში მყოფი
გადასწმინდოს, გადაპურვოს.

გოგია.

კლუბში

— მაშ არ მადლებეთ რაღა იც
თუმანს, დღეს რომ წაავით?
— აჟი გითხარით, თან არა მაქვს
მაგოდენა ფული. რით ვერ გაიგეთ!
— მაშ როდის მომკემთ?
— როდის, როდის! ამა რა ვიცი,
როდის. ჯიბეში სულ ხუთი ლარი
მაქვს. ორი თვეა სახლის ქირა არ
მიძლია!.. არა, არა გცხვენინათ?
კიდევუჩამკიციხარით: ფული მო-
მეცი, როდის მომკემო. ამა რა ვი-
ცი საიდან და როდის მოგკემთ!
დამესხენით, თორემ კლუბის „სტარ-
შინასთან“ გიჩივლებთ და ვთხოვ,
რომ აქედან გაგიყვანონ. რა უხრ-
დელიობაა, მართლა და მართლა!..

მტერ-მეგობრები

I.

ერთ დროს სოლომონ და დათიკო
დღი მეგობრები იყვნენ. ეს ვახლდათ
მაშინ, როცა ისინი უარ ისეთ დიდა-

ვნებთ იყვნენ დედათა მონასტერში.
მოაზროვდა ბედნიერი დღეები და
მეგობრებს არც ახალი ახალუბები
ჰქონდათ, არც ჩოხები და არც ყა-
ბაღახები, ერთმანეთს შესწივლეს:

გლახათაა საქმე, დაოიკო!
— ნამეტანი გლახათაა.
— სად ვიშოვით ქანქარი?
— შენ არ მომიკვდეფ მაგი რომ
ვიკოდე, აქანე არ დაიწყებდი უწ-
ჩულს.

— უფრუშსალო, ქანქარი აქანეია...
— სადა?
— მონასტერში.
— ეშმაკმა კი წავიღოს... მაგი მეც
ვიცი, მარა მონასტრის ფულს რავე
ვახლებ ხელს!..

— მარინეს ფულსა?
— მარინე?
— მოლაზონი მარინეს. რვა თუ-
მანი ფული აქვს შენახული. მზითვის
ფული იყო, მარა აწი რათ უნდა მო-
ლაზონს. მი დღემში არ გათხოვდება...

მეგობრებმა გადასწყვიტეს გამოარ-
თენ რამდენიმე თუმანი მარინეს.

დაიხელეს, სენაკიღან რომ გავი-
და, დაყარეს ოთახში დამპალ ფუ-
ტურის ნაკრები — ღამე ვაანათესო
— და თითონ სარკმელთან მიიმალნენ.

მარინე რომ შევიდა სენაკში, და-
თიკო ნაზი ხმით მიეგება სარკმელი-
დან.

— გიხაროდნენ, მარინე, რამეთუ
ლოკვა შენ და ღეთის ვედრება ის
მინა ზეკაა.

სოლომონმა ბოხი ხმით დაუმატა:
— ამინ!

მარინე განკვიფრდა.
დათიკომ განაგრძო.

— გიხაროდნენ, მარინე, კეთილო
და ღეთისნიერო. შენ გარგუნა ბედ-
მან იხსნა სიკვდილისაგან და წარ-
წყმენდისაგან კაცი კეთილი, ახალ-
გაზღა, ხოლო უბედური...

სოლომონმა კვლავ დაძინა ბოხი
ხმით:

— ამინ!
მარინემ ძლივს გაბედა ხმის ამო-
ლება.

კაცი და გეფიციები დაიბნა...
დელსისაგან.

— ხვალ იხილავ კაცსა მას უბე-
ღურსა, დარდიანსა და დარღვეილს...
სოლომონმა კვლავ დაძინა:

— ამინ!
ღილით მარინესთან მივიდა დათი-
კო დაღვრემილი და დარდიანი.
მარინემ გამაოკოთხა დაღვრეის
მიზეზი და დათიკომ უთხრა: „სახელ-
მწიფო ფული შემომიხარჯა, ციმბირ-
ში მგზავნიან და ციმბირს სიკვდილი
მირჩევენიაო“.

მარინემ დიდის ხეწნით დაიყოლია
დათიკო, რომ ფული გამოეყოფა —
ექესი თუმანი.

მეგობრებმა შეიკერეს სააღდგო-
მოთ ახალი ტანთ-საცმელი.

ღეთის მოსავი მარინე ისე მოხუც-
და და გარდაიცვალა, რომ მუდამ
დარწმუნებულ იყო ანგელოზების
ბრძანება შეეასრულე და ადამიანი
სიკვდილისაგან დაიხსენია.

II.

ესლა სოლომონ და დავით ბუ-
ცები არიან ერთ დიდ დავაში და
მუდამ ერთმანეთს ეჩივებიან, ეცო-
ლებიან ქანქარის შექენაში.

ერთხელ ერთმა თავადიშვილმა და-
ვითს წირვა შეუკვეთა. ეს სოლო-
მონმა გაიგო და დილა აღრიანათ
შეუთვალა თავადიშვილს:

— დავითო სწორე ავად წიქმნა,
დღეს ვერა ლწირავს, წირვა მე დამა-
ვალა და ჩემ ეკლესიაში მოძახნი-
თო და ძლიერ აღრე დააყენა წირვა.
მარე საქმართო სუფრა აკურთხა,
დაწყარდა ღაზათიანათ, ქანქარი ჩაი-
ჩხრილა ჯიბეში, შეჯდა ჯორზე და
სახლისკენ გამოსწია. გზაში დავითი
შეხვდა. დავითმა:

— საით მიბნანდები?
ამა დავითი რას ეტყოდა!.. შეუ-
ბღვირა:

— რა შენი საქმეა!..
სოლომონმა უღვაწეში ჩიიცინა:
— ვიცი, მამო, საკა მიძახნდები;
მარა — შენ რომ გუნებაში გაქვს, ის
მე უკვე მუტელში მაქვს...
შემოჭრა ჯორს მათრახი და გას-
წია შინისკენ.

მეფე ღავითის რჩევა

სოლომონი დაჯბუჯდა, დავაჯცადა რა მოღერდა, გულმა ტოლი მოუნდომა და სურვილი აუფერდა. ნახა ერთგან ტურფა ქალი მუჭრის თვალთა დააქკერდა, მსწრაფ ეახლა მეფე ღავითის სალამი სძლენა და გაჩერდა.

უთხრა ღავითმა სოლომონს: თუ გაქვს შვილი რამ სათქმელი მითხარი, თუ მითხოვ რამესა შეგისრულო საწადელი. მაშინათვე სოლომონმაკ გაიშვირა იქით ხელი, ჰკადრა: მამე, იქ მეგულვის გულის ტოლი საყვარელი.

იქა ენახე ერთი ქალი სწორედ ჩემი შესაფერი, გულს დამესო მის სიტურფე შენთან მისთვის მიკვიერი. მე იგი მსურს მუღლდეთა, აჲ შენს ხელთ არს ყველაფერი, (ვიღრე რკინა ცხელი არის მქედდეს მათთვის დაქპრას კვერი).

უპასუხა: შენ რომ მიქებ ქალს დედა ჰყავს ნაზობარი, ის მურტალი რძით გაზრდილა, რას გარგია მისი გვარი. ნაყოფიც ხომ მწერა იქმნის მწარე ხისგან ნაზობარი, გირჩევ კარგად მოამისინო შეილმა მამას ნაუბარი.

თუ არ გჯერა, შეგეძქ ცხენზედ მიიჭერი მათ ჰიშყართან და წაიღებ სხვათა შორის, ყველაზედ გრძელ შუბის ტარს თან შუბის ტარი ძირს დასავი, ეს მათობიცი ცხენსა ჰქარ თან, შეხტი ცხენოა შუბის ტარს-თქო, ნიძლავი მაქვს მეგობართან.

ვიცი იგი სალამს მოგცემს შენ რომ ნახე ქალის დედა, თანაც გკითხავს: მეფის შვილო, ვერე ცხენსა სცემ რაზედა? შენ უთხარი: ნიძლავი მაქვს მსურს შეახტეს შუბს ტარზედა, მხოლოდ კარგათ დაუკვირიდ ის რას გეტყვის მავაზედა.

სოლომონი კვლავ შეუღდა მამის რჩევის აღსრულებას, რაც უბრძანა ღავითმა შვილს ყველაფერში დაჰყვა ნებას. მოახსენა: ბატონი ხართ, ვერ გავტეხავ თქვენს ბრძანებს, ბოლოს ვაჟში დავინახავ ზიანს შემწრის, ან თუ შეგებს.

დასვა მუხო, შეგჯდა ცხენსა, ორიოდღე ჰქრა მათრახი, უფრინდიო, ცხენს შესძახა, ყველგან მისწვდა ხმის ზახი გამოვიარდა სასიდედრო, უიშეო და ვავლახი, რისთვისა სცემ მაგრე ცხენსო, რის თუ არის ვასალახი?!

უპასუხა: იციო დედა? მინდა შუბზედ ვახტურნო, ნიძლავი მაქვს მეგობართან მსურს მოგება მე ვირაგუნო. მე ვუთხარი შეახტება, მან არაო, ვავამტყუნო, ასი იქრო დამიღვია, რომ ორასი დავიბრუნო.

კვალად ჰკადრა სასიდედრომ: ვით ეკადრეო ვერ ბრძანება, ცხენი შუბის ტარზედ შეხტეს ანა როგორ შეიძლება! მეგის დედა თუ შემეტარა, ეგეც მაშინ შეფრინდება, თუ არა და, ამაოდ სცემ, კეპით ცხენი მოგიკვდება.

სოლომონმა რა ისინია დედა-კაცის მონახსენი, შუბის ტარი ამოაძრო, შეასვენა მკორედ ცხენი. უთხრა დიაცს: დავით მეფემ მომიძღვნაო ესე ძღვენი, დიდათ ვმადლომ მამა ჩემსა არ გავხადა შესარცხენი.

ეს იგავი პროზათ მითხრეს, ერთი სიტყვით მომეწონა და რადგანაც მართალია, საბუთიც არს ქვეყნის წონა. განვიძიებე გულსა შინა ლექსათ უნდა ამეკონა, გავლექსე და კიდოდ გულსა მცირე შეგება მოფივნა.

წერილი გომოგლავთან

ძვიარფსო ნუნჯე და ბაბაჟ!

პირველათ ყოვლისა გითვლი მო- კითხვას და ნახვის ნატურას. თქვენი წერილი მივიღე. შესაკვედურებით — ამდენი ხანია წასული ხარ და შინ ერთი კაპიტი არ გამოგვიგზავნიო, ამბობს: ბათოში ვაკეთიდ ყალი- კაცი და შენ რა დემტრი ვავიწყრბო. საყვედურის ღირსი თქვენ უფრო ხართ. რადგანაც სულ კი იფიქრეთ ჩემი კლასში შეყვანა, რალა მეორე წელიწადს გამოამწიეთ და გამოამბით ზროხას კულში. იგი ზროხა ცრახანს კილო თქვენ გენწყვესთ და ჩემდა იმდროს გესწავლებით, რომ ჩემი მეზობლების სახელი და გვარი დამე- წერა რუსულათ, უეკველათ „სტარა შობას“ ვიშოვიდი და მერე რალა მინდოდა: მკდრიან-კოცხლიანა დე- წერილი ტაბელში და მზათ იქნებოდა ფულელი. ტაბელი საკმელი (ტაბლა) არ გეგნათ, ტაბელს ექანე უძა- ხინ მკვედარი და კოცხალი კაცების საი რა იქნება ერთად ჩამოწერილი. ავი რომ შემძღებოდა, გფვიციბი ჩვენ სალოკაც წმინდა გიორგის, იქით გამოგზავნა ფულის კი არა, თლა დავეთხოვოდი იმ სოფელში ცხოვ- რებას, აქეთ წამოვიყენიდი და ფეს გადადებულთ ვარჩენდი ორივეს. ვინცხა ერთმა გაშტერებულმა რო ქნა, ისე კი არ ვიზამდი ლევან ოქ- სობრიძეო რა მიაწერა. ჩვენი ვის- კოპოზი ლეონიდე ოქროპორიძე ყო- ფილა. ლეონიდეს იმიზა უძახინდ დი- დი კაცი რომაა, თორმეტეი ხუცის- ღონი ძალა რომა აქვს, თვარა ჩე- ნისთანა რო იყოს, მაშინ ივიც ლე- ვან იქნებოდა თურმე. ამ ნაირათ ქი არ დარჩა ფვისკოპოზი ექვს აბა- ზიან მუშათ დაწერილი? შეიქნე თურ-

*) ეს წერილი კარაზე მანჯავლავისთვის მოაქვთა თავის შვილს ონოფრეს, რომელიც ბათოში იყო წასული სამწეს ოდ. კარგელა როვარც წერა-კითხვის უკუღმინაზმა მთხო- ვა წამებითა. მე კი ძლიერ დამინტერესა წერილის შინაარსმა და განვიჩინებე ვაჩე- თის ფურცლებზედ მისი უკუღელად გამოძ-

ჩული, ფურჩი და კინდამ მიაკის-
ლეს თვარმეტი. ამა ღობურებს და
აღუკატებს ვინ ჩამოაჯლის რამდონი
იწერებოდა. ამ ბოლის, რომ კინა-
დამ გეიცალო ხაზინა, გამოაცხადეს:
ფულს პირდაპირ მუშებს დასერიგებ-
თი. ვიფიქრე: ხომ ერთი „სტარ-
შებს“ და „ტაბლჩიკებს“ ყოფა, რა-
დის იზამენ მეთქი.

გასულ ორშაბათს არიგებენ ფულს,
არის კატორის წინ ერთი ბიძგება
და მიწოლიეი შეიქნა მუშების გა-
მოძახება. დაეფურე, რას ყურობს
ჩემი დასფსებთ ხებრები? კოლა ქარ-
ცივებო—არას ხაბილი. აქინეი გო-
დგობახებს ფულის დამრიგებელი, ასე
კიან, გუაქოჯეს სუქუა ყარათ
გეიგონოსო. კოლია ქარცივად, ქარ-
ცივად კოლია, კოლია... ქარცივად
შეიქნა კიინი. ოლაღ გულზე აღარ
მომსვლია, მარა აღარც სასიკეთით
ვიყავი. ამ კაცმა აღუკატობის კლა-
სი გაათავა, სულით ვარგა და პრე-
ყულივით და რა ღმერთი გულუწრა
ჩემთან მანათად მუშაობს მეთქი.

გვედა ბაწა ხანი და ერთი ცხვირ-
დაწვანული სომეხი გეიჯგომა კასს-
თან— ია ქარცივებო. კოლიას მო-
ხარჩულს ვიცნობ, კაცი ხელით გა-
კეთებულს ვაგს და ამ ვინცხა ბოჟ-
კასავით სომეხმა ქი არ გეიკოლიავ
თავ? ვიფიქრე მივარდები ერთს ამ
კასხს და დევილობ ქვეშ მეთქი, მა-
რა ვამხსენდა ასაენი პალაენიე და
ქე შევიშალე კაცი. მერე ვიფიქრე
ვეტყვი ინჯინერს: ქარცივად აღო-
კატ, ეტო კაკოი ნიბულ იხეოშოჟ
ბულიტ მეთქი, მარა ამისაც ქე შე-
მეშინა რომ ჩამეძიოს, ავი ჩემი რუ-
სული ქე დამაღოფვა შვა გზაზე და
თლა გვეილანძმები მეთქი.

ამერე ამბებს შობადენ და დღე-
საც შობან აქაური ტაბელშეკები“,
მარა ზოგიერთის სერის ქე მოგესარი
პალერის ცემიო ვასიებელი რომ გა-
მოაგდეს და ზოგისას აწი მოვესერები
ლეთით.

მეტრ რალა მოგწერო, მე სხვაფერ
კარგათ ვარ. მომიკიხეთი ერაობით
ყველა ნაცნობები. თქვენ ჯერ ფუ-
ლის გულიზა ნუ დამემღებებით.

ამ წერილის წერაში კოტა გული
მომიღბა, მაგრამ ვამოსავხანათ რომ
ღირდეს, იმდონი არაფერი მაქვს; თუ
მივაწეი სააღდგომით, აღდგომის მა-
დლი გულუწრა თათრებს, ქვეყანა
ქვეყნათ თუ კი დარჩა და ჩვენმა
ხელმწიფემ თუ კი გეიმარჯვა, ჩამო-
ვალ სახლში და რაცხა პაწას კი ჩი-
მოვიტან. თათრებზე გამახსენდა, ჩე-
ნი მანაც „ღრუჟინი“მე ჩაწერილია.
სხეჯ ბევრი იყო ჩვენები. ყველას
მოსწონდა თვინათი ხელობა ბათუ-
მის ქუჩებზედ, მაგრამ სახანებრად რომ
გამხანგეს მურღულისკენ ადაფრათ
ესამოგნათ. ისე იმათ ამბავს დაწე-
რილებით შემდგში მოგწერ.

თქვენი შვილი ამოფერე.

„მათახისთვის“ გადამწერა
ბოროზა.

„ინტალიგანსთა“ სიშლარს

(გუქაწი რაჭის ინტელაგანს-
ტოა ურადგესუბაბს)

აბა ძმობ, აბა ყანწი,
„შეგ ოლინო ვით თაფლიო,
ჩამოხარითვი, გადაქარა,
დაცლაზეა, „ბუჟ კაპლიო“.

ხომ იცი, რომ ჩვენს სოფლებში,
ღღეს ქება აქვს შხოლოდ მასო,
ვინც რომ მისღღეს ლოობაბას
და უხომო ღვინის მსასო.

მამ არ შედრკეთ, ძმა-ბიჭვითან
არ მოვიხაროთ ქელიო,
სული ყანწნებით ვვლარჯოთ ღვინო,
თით ხუცუებუდაც მეთიო.

ვგლაბ არენ არ გვაჯობოს
ქეიფ, სმა და ქეამაშიო,
(თან ხშირად გავიმეოროთ
ნარღი, კარტის თამაშიო).

არმოყობით პირველი ვართ,
„აკორდ პობით უფ ნაიო“.

(ჩხუბტ ჩვენთვის ქორწილთა
თითოს ვერ გვძღვეს ვერც ნადიო)

რას გვიქვია ჩვენ კულტურა,
ეურნალი და გაზეთიო,
ავარილთ თვალი ყველას,
არას გვარგებს არც ვრითიო.

ან სთფელი რას შეიძენს
სამკიხებელი-სკოლებითიო,
რლათ უნდათ მით სხვა რამე
თუ კი ჩვენ ვეყალივებიაო.

ხალხს უთხრათ, რომ ხშირათ მარ-
თონ

ქორწილ, ქეღვებთიო,
(რითაც შეგძლიათ, გავატყავთ
ეს მედ-შავი გლვებთიო.)

ჰო და ძმებო, სათითაოდ
ეს ყანწები დასცლეთო
და დაესძახათ — პარალელი,
ნუფუას ვენაცალოთო“.

კვახამე.

დაბს-სოფლები.

ყვირილა. ყოველ მხრივ იმის
ვაჭებზედ საყვედური, რომ საქა-
ნაყელს აძვირებნო: აქაურ ვაჭრებზე
საყვედური არავის ესმის და არც
არიან საყვედურის ღირსნი, ძლიერ
ხელს უწყობენ ვალტაკებულ გლე-
ხობას. მამიამანი, რომელიც აუცი-
ლებელ საქირობებს შეადგენს ვენ-
ხისათვის საწაწლოთ ოთხ მანეთიანს
თორმეტ მანეთად ყიდენ, მაიალც
ხელი მანეთი ღირდა—ცამეტი ვახა-
დეს და აგრეთვე სხვა საქონლები.
განა ასეთი ვაჭრები მიდლონის ღირს-
ნი არ არიან, ან აწნარი სენდისთა-
ნათ სხვა ქალაქის ვაჭრები მოიქცე-
ვიან? ცნობილ ყვირილის ვაჭარ-დი-
პლომატკა ს. გ — ლამენ ოსმალეთი
ძლიერ კარგათ დაანაწილა.

ძარ-მკარა.

ზედა-მალლა.ი. (ქეჟო იმეკეთა).
აქაურ მელექნეების თავ-გასულობას
საწვდარი აღარ უჩანს. გამოაცხადეს
ომი თუ არა, მიყენ ხელი ხეობის

ყვლევას. რაც იმით სურთ, იმას გახედვიანებენ. ამათივინ აღარ სუფევს პატროსნება, სინიდისი. თუ უსაყვედურეთ, გეტყვიან „ვიანობაა“. სწორეთ რომ ამათთვიან არის საჭირო თქვენი კურთხეული მთრახი, სხვაზე მტრათ კი „პოლიკარტეს“ მოუხდება.

არც ჩვენს მგაფთიარეს აწყენს მთრახი. კაცს აფთიაჭი, კვირაში ორ დღეს ვერ ნახათ, ან ქეიფობს, ან კურდღილობს და ავად-

ყოფის პატრონი კი წამალს დროზე ვერ მოულობს.

გ ხმნი. არ იქნება უფრო აქ ეკლესიებზედ დღია ასოებით განცხადებებს გააკრავდენ, როგორც რუსეთის რკინის გზის სადღურებზე მიწახავს: „დაიცავით ჯიბეები ჯიბეირებისაგანო“, თუმც მე კი ვერაფერს ამომართივენ აწი ჯიბიდან, მაგრამ სხვებს იხსნიან ჯიბეების გაკარიღლებისაგან.

ს-ნი.

აგვისტოსის სასურველი

რედაქცია გასასურდათ ვერავის გაუგზავნის ჟურნალს, რადგან ფსხიკი გაუგზავნა ძვირი ჯდება. ამ-სა-ფის უნდა მიჰპართით ჟურნალ-გაზეთების გამგზავნ ბიუროს. ჩვენ შეგვქალია მხოლოდ თითო შუპრად გაუგზავნეთ ჟურნალი იმ ხელის-მომწერთ, ვინც გამოიჭერს ერ კუთხიდან არანაკლებ 10 ცალისა ყოველ-კვირულად და ფულს წინდაწინ გაჰოზავნის.

სოფლის სურათები

ქობში სხედან დედა-შვილინი, უპატრონოა მიგდებული! ეცხობოდ წყალით სასევ ქვაბი მოსჩანს ჩამოკიდებული. მოსახარში არა აქეთ-რა... არც სიინდი, არცა ლობი და წვალობენ, იმის შემდეგ, ნაც დაიწყო ქვეყნის ომი.

შამა-კაცი ბრძოლაშია, მოხანდა თვისი ცალი. რა წვივია, აღარ ისმის მისი გზა და მისი კვალი! იქნებ, მან იქ მოიპოვა მყუღრო ბენა, — დასაწოლი და მტრთამაც აღარ ასოგეს თვისი შვილი, თვისი ცალი?!

მაგრამ მიხეც, ეგ საწყლეობი უფრო არის შესაბამისი: არც მკელი აქვთ, აღარც ღობი, აღარც ზორკი, აღარც მხალი... უპატრონოა მიგდებულინი, ქობში სხედან დედა-შვილინი და იმედით სულდებულობენ, შიშმოლსგან ფერ-მიხილინი.

გურიანთელი.